

РЕШЕНИЕ

№ 198

гр. Пловдив, 23.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 1-ВИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Надежда Ив. Желязкова
Каличкова

Членове: Славейка Ат. Костадинова
Красимира Д. Ванчева

при участието на секретаря Цветелина Юр. Диминова като разглежда докладваното от Надежда Ив. Желязкова Каличкова Въззивно търговско дело № 20235001000193 по описа за 2023 година

за да се произнесе, намери за установено следното:

Производство по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Обжалвано е решение № 359 от 09.11.2022г., постановено по т.д.№ 102 по описа за 2022г. на ОС Пловдив, с което е осъдена ЗКУ“ АД, ЕИК *****, със седалище в гр. София и адрес на управление - бул. „Т. А. № **, да заплати на В. А. И. ЕГН *****, от гр. Пловдив, бул. „*****, сумата от 60 000 лв. - обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на дядо му Й. Д. О. на 19.08.2018 г., причинена от престъпление по чл. 343, ал. 3, б. „б“ във връзка с ал. 1, б. „в“ във връзка с чл. 342, ал. 1 НК, в извършването на което Й. Т. Г. е признат за виновен с Присъда № ***** г., постановена по нохд № 2056 по описа на Окръжен съд - Пловдив за 2019 г., влязла в сила на 16.10.2020 г., изразяващо се в това, че на 07.08.2018 г., в гр. Пловдив, на ул. „А.“, в район на кръстовището, образувано от ул. „Й. Г.“ и ул. „А., до магазин „Т.“, при управление на специален автомобил „Д. *****“, с рег. № Р. *****, е нарушил правилата за движение по пътищата - чл. 20, ал. 1, чл. 25, ал. 1, чл. 119, ал. 1 и ал. 4 ЗДВП и чл. 77, ал. 1 от ППЗДВП, и по непредпазливост е причинил смъртта на пешеходеца Й. Д. О. с ЕГН *****, която е настъпила на 19.08.2018г., като деянието е извършено на пешеходна пътека, рискът от настъпването на което застрахователно събитие е покрит посредством сключен със ЗКУ“ АД договор за задължителна

застраховка “Гражданска отговорност“ на автомобилистите във формата на застрахователна полица № *****, със срок на действие от 19.10.2017 г. до 18.10.2018г., ведно със законната лихва от 23.12.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, като над уважения до пълния предявен размер от 100 000 лева иска е отхвърлен и е отхвърлено искането за присъждане на законната лихва върху обезщетението за периода от 07.08.2018 г. до 22.12.2021 г..

Решението е обжалвано от ищеца В. А. И. ЕГН *****, представляван адв. Д. К. в отхвърлителната част с твърдения за неправилност, необоснованост и незаконосъобразност, като постановено в противоречие с материалния закон и конкретно приложението на чл. 52 ЗЗД, а искането отправено до въззивния съд е решението в обжалваната част да бъде отменено и постановено друго, с което искът да бъде уважен изцяло. Претендира разноски за двете инстанции.

В срока за отговор е постъпил такъв от ответника ЗКУ“ АД, ЕИК *****, със седалище в гр. София и адрес на управление - бул. „Т. А. № **, представляван от юрисконсулт Г. В., с който жалбата е оспорена като неоснователна и необоснована, а искането отправено до въззивния съд е решението в оспорената отхвърлителна част да бъде потвърдено. Претендира разноски.

Съдът, след преценка на събраните по делото доказателства – поотделно и в тяхната съвкупност и при съобразяване предметните предели на въззивното производство, намери за установено следното:

Първоинстанционното производство е образувано по иск на В. А. И. ЕГН *****, от гр. Пловдив, бул. „***** срещу ЗКУ“ АД, ЕИК *****, със седалище в гр. София и адрес на управление - бул. „Т. А. № ** с правно основание чл. 432, ал.1 КЗ. Твърденията в исковата молба, на които са основава иска се свеждат до следното: 07.08.2018 г., в гр. Пловдив, на ул. „Й. Г.“ и ул. „А.“, до магазин „Т.“, при управление на специален автомобил марка „Д.“, модел“ Ф. *****“, рег. № Р. *****, третото лице Й. Т. Г. нарушило регламентираните в Закон за движението по пътищата правила за движение и по непредпазливост причинило смъртта на Й. Д. О., дядо на ищеца. Сочи, че станалото деяние, противоправността му и вината на третото лице Г. са установени с влязла в сила присъда постановена по нохд № 2056 по описа на Окръжен съд - Пловдив за 2019 г..

Вследствие загубата на дядо си, който го отгледал от дете с любов и загриженост, дал му път в живота и винаги представлявал опора за него, ищецът твърди да е претърпял, търпи и ще продължава да търпи до края на живота си огромни неимуществени вреди, изразяващи се в морални болки и страдания, чувство на празнота, неимоверна мъка и печал. С неговата смърт безвъзвратно и нелепо била нарушена целостта на семейството му, загубил дядо, който за него бил като баща, У.лен с оглед притежаваните от него нравствените качества и отношение към семейството. Ищецът твърди, че смъртта на дядо му отворила огромна празнина в душата му, като почернила

сплотеното им семейство.

Като сочи, че към 07.08.2018 г. гражданската отговорност на третото лице Й. Т. Г. за причинените от него вреди на трети лица във връзка с притежанието и/или използването на гореописания специален автомобил е била застрахована по договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, сключен със ЗК „У.“ АД във формата на застрахователна полица № *****, валидна от 19.10.2017 г. до 18.10.2018 г., ищецът поканил дружеството да му заплати обезщетение за причинените му неимуществени вреди от смъртта на дядо му, но получил отказ, поради което и предвид изложеното, настоява съда да постанови решение, с което да осъди ответника да му заплати такова в размер на 100 000 лв.ϗ ведно със законната лихва от датата на уреждането - 07.08.2018 г. до окончателното изплащане на сумата. Претендира присъждане на разноски.

Ответникът – ЗКУ“ АД, ЕИК *****, със седалище в гр. София и адрес на управление - бул. „Т. А. № ** е депозирал писмен отговор в срока по чл. 367 ГПК, с който оспорва иска по основание и размер. Соци, че не са налице основания за получаване на обезщетение от страна на ищеца, тъй като липсват каквито и да е факти и доказателства по делото за наличието на „особено близка житейска връзка, даваща основание за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от смъртта“, липсва трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и настъпили в резултат на смъртта му сериозни като интензитет и продължителност морални болки и страдания. В случай, че ищецът докаже, че попада в кръга на лицата, които следва да получат обезщетение, то според ответника предявеният иск е прекомерен като размер, като следва да се съобразят и нормите на чл. 493 а КЗ и на § 96 от ЗИДКЗ - ДВ, бр. 101 от 2018 г.. По отношение на иска за лихва навежда възражение за давност, а доколкото в чл. 493а КЗ във връзка с § 96 от ЗИДКЗ - ДВ, бр. 101 от 2018 г., е предвиден максимален лимит от 5000 лв., то не следва да се присъжда лихва, която, ведно с главницата би надхвърлила определения лимит от 5000 лв..

Няма спор между страните, че с влязла в законна сила присъда № 260013 от 30.09.2020г., постановена по приложеното НОХД № 2056/2019г. подсъдимия Й. Т. Г. ЕГН ***** е признат за виновен в това, че на 07.08.2018г. в гр. Пловдив, ул. А. в района на кръстовището, образувано от ул. Й. Г. и ул. А. до магазин Т. при управление на МПС, специален автомобил «Д. *****» с рег. № Р. ***** е нарушил правилата за движение по пътищата, а именно чл. 20, ал.1 ЗДвП, чл.25, ал.1 ЗДвП и чл. 119, а1 и ал.4 ЗДвП и по непредпазливост е причинил смъртта на Й. Д. О. ЕГН *****, за което му е наложено съответното наказание.

Не се спори и че гражданската отговорност на Й. Т. Г., като водач на специален автомобил «Д. *****» с рег. № Р. ***** е била застрахована към датата на станалото ПТП при ответното дружество.

Няма спор и, че ищецът е внук на починалия, вследствие ПТП - то на

07.08.2018г. Й. Д. О., което се установява от представеното удостоверение за родствени връзки – л. 13.

Спорните между страните във въззивното производство факти и обстоятелства са очертани от посоченото във въззивната жалба, които се свеждат до това правилно ли е приложен материалния закон и конкретно чл. 52 ЗЗД при определяне дължимия размер на обезщетението на увредения.

За отговор на поставения спорен въпрос от значение са събраните гласни доказателства.

В качеството на свидетел в проинстанционното производство е разпитана св. А. Р., чиито показания съдът кредитира като преки, непосредствени и незаинтересовани от изхода на спора. Свидетелят твърди, че познава В. и неговите баба и дядо О. от много години, тъй като са съседи от 52 години. Заявява, че родителите на В. се разделили преди 13-14 г. и от тогава той живее със своята майка при баба си и дядо си. Св. Р. твърди, че именно бабата и дядото отгледали децата, полагали грижи за тях, водили ги на училище, ходили и на родителски срещи. Твърди, че след станалата злополука с Й. О. В. се свил в себе си, станал потиснат, изнервен и мълчалив, отказвал да излиза с приятели. Сочи, че на погребението плакал много, «... сякаш изгубил собствения си баща», тъй като биологичния му баща не е полагал никакви грижи – заминал за чужбина и установил връзка с друга жена. Свидетелката заявява, че и към настоящия момент В. не е преодолял загубата на своя дядо, както и че продължава да бъде затворен, потиснат и мълчалив.

Въз основа на коментираните доказателства, настоящия състав на съда приема за установени описаните в исковата молба болки и страдания, силен емоционален стрес и душевни мъки, и причинната връзка между тях и процесното ПТП.

С ТР № 1/2016г. на ОСНГТК на ВКС се прие, че материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в Постановление № 4 от 25.V.1961 г. и Постановление № 5 от 24.XI.1969 г. на Пленума на Върховния съд, **и по изключение** всяко друго лице, което е създадо трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени. Обезщетение се присъжда при доказани особено близка връзка с починалия и действително претърпени от смъртта му вреди. В мотивите на коментираното ТР е разяснено, че най-близките на починалия се ползват с право на обезщетение, тъй като поради естеството на съществуващата житейска връзка е логично да се предполага, че те търпят пряко, непосредствено и за продължителен период от време значителни по степен морални болки и страдания от загубата му. Правото на най-близките да получат обезщетение не е абсолютно и не може да бъде реализирано, ако претендиращият обезщетение не докаже, че действително е претърпял неимуществени вреди,

които е справедливо да бъдат обезщетени съгласно чл.52 ЗЗД. От гледна точка на чл.52 ЗЗД обаче е справедливо и други лица, извън най-близкия семеен и родствен кръг, да могат да получат обезщетение за неимуществени вреди, *ако са създали с починалия постоянна, трайна и дълбока емоционална връзка, заради съдържанието на която търпят морални болки и страдания от смъртта му, сравними по интензитет и продължителност с болките и страданията на най-близките*. Отричането на правото на обезщетение при реално проявени и доказани неимуществени вреди от загубата на близък човек противоречи на принципа за справедливост по чл.52 ЗЗД и на гарантираното с чл.6, ал.2 от Конституцията на Република България и с чл.20 и чл.47 от Хартата за основните права в Европейския съюз равенство на всеки пред закона. Възможността за обезщетяване на други лица, извън изброените в Постановление № 4/61 г. и Постановление на 5/69 г., следва да се допусне като изключение - само за случаите, когато житейски обстоятелства и ситуации са станали причина между починалия и лицето да се породи особена близост, оправдаваща получаването на обезщетение за действително претърпени неимуществени вреди, наред с най-близките на починалия или вместо тях, в случай, че те не докажат, че са претърпели вреди от неговата смърт. Особено близка привързаност може да съществува между починалия и негови братя и сестри, баби/дядовци и внуци. В традиционните за българското общество семейни отношения баби/дядовци и внуци са част от най-близкия родствен и семеен кръг. Връзките помежду им се характеризират с взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост. Когато, поради конкретни житейски обстоятелства, привързаността е станала толкова силна, че смъртта на единия от родствениците е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка, справедливо е да се признае право на обезщетение за неимуществени вреди и на преживелия родственик. В тези случаи за получаването на обезщетение няма да е достатъчна само формалната връзка на родство, а ще е необходимо вследствие смъртта на близкия човек преживелият родственик да е понесъл морални болки и страдания, които в достатъчна степен обосновават основание да се направи изключение от разрешението, залегнало в постановления № 4/61 г. и № 5/69г. на Пленума на ВС - че в случай на смърт право на обезщетение имат само най-близките на починалия. Наличието на особено близка житейска връзка, даваща основание за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от смърт, следва да се преценява от съда във всеки отделен случай въз основа на фактите и доказателствата по делото. Обезщетение следва да се присъди само тогава, когато от доказателствата може да се направи несъмнен извод, че лицето, което претендира обезщетение, е провело пълно и главно доказване за съществуването на трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и за настъпили в резултат на неговата смърт сериозни, като интензитет и продължителност, морални болки и страдания.

Изводът е, че с коментираното ТР е изоставена досегашната практика на ограничаване на кръга на лицата с право на обезщетение за неимуществени вреди, но това не означава, че е предоставена неограничена възможност за присъждане на обезщетения за неимуществени вреди винаги и на всички близки на починалия, които страдат от смъртта. Дадените разяснения в мотивната част на ТР сочат, че е изрично поставеното изискване за изключение, породило връзка, трайна и дълбоко емоционална, *отличаваща се от обичайната*.

В конкретният случай е предявен иск от внук на починалия, по отношение на който категорично може да се приеме, че е установено наличието на трайна и дълбока емоционална връзка, отличаваща се от обичайната връзка внук/дядо. От събраните гласни доказателства се установи, че за ищеца грижи полагали неговите баба и дядо от ранна детска възраст, както и че последния заживял с тях, тъй като родителите му се разделили и баща му заминал за Германия. Установи се, че тези отношенията са създали връзка между ищеца и неговия дядо като в едно семейство – обичали се, подкрепя ли се, вкл. и финансово. Изложеното до тук налага да се приеме, че отношенията ищеца – починал, негов дядо, разкриват белезите на отношения между син - баща и в този смисъл покриват изискването за изключителност по смисъла обоснован в ТР № 1/2016г..

До същия правен извод е стигнал и първостепенния съд, поради което и няма основание за корекция, като спорен в настоящото производство е единствено размера на дължимото за обезвреда обезщетение, което се определя от съда, при съобразяване критерия за справедливост, съгласно разпоредбата на чл.52 от ЗЗД и като се взема предвид, че понятието справедливост не е абстрактно, а е свързано с преценката на конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които следва да се зачетат. Такова обективно обстоятелство в конкретният случай и по отношение на ищеца е, че със смъртта на неговия дядо е загубил свой близък, на чиято подкрепа е разчитал във всяка ситуация. Преценявайки от една страна възрастта на увредения и отчитайки факта, че същия към датата на настъпване на ПТП-то е бил все още в пубертетна възраст, а към настоящия момент е в зряла, млада възраст, както и че същия има живи родители, единия от които продължава да живее с него и на чиято подкрепа може да разчита, съдът счита, че справедливия размер на обезщетението за претърпените от него неимуществени вреди по смисъла на чл. 52 ЗЗД е равностойно на сумата от 60 000 лв.. С посочения размер, според настоящия състав на съда, ще се постигне целта на института за репарация на търпените от ищеца неимуществени вреди, като се съобразят икономическите условия в страната към момента на настъпване на ПТП-то и същевременно се спази общественото разбиране за справедливост, ориентир за което са нормативно определените лимити по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

Неоснователни са възраженията на жалбоподателя за несъответност на определения от съда размер на обезщетението с доказания размер на претърпените от ищеца вреди. Именно в съответствие с установеното – разпита на един свидетел е определено и дължимото обезщетение, чийто размер е съобразен и със съдебната практика по аналогични случаи, поради което и изложеното от решаващия съд се споделя и от настоящия.

Изводът е, че постановеното от първоинстанционния съд решение като законосъобразен отговор на повдигнатия спор следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода на спора пред въззивната инстанция разноси на жалбоподателя не се дължат.

На ответника по жалбата на основание чл. 78, ал.8 ГПК се дължат разноси за юристконсултско възнаграждение, което съдът определи на 100 лв., съгласно чл. 25, ал.1 Наредба за заплащане на правната помощ, за заплащане на която сума ще бъде ангажирана отговорността на жалбоподателя.

Мотивиран от изложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 359 от 09.11.2022г., постановено по т.д. № 102 по описа за 2022г. на ОС Пловдив, с което е осъдена ЗКУ“ АД, ЕИК *****, със седалище в гр. София и адрес на управление - бул. „Т. А. № **, да заплати на В. А. И. ЕГН *****, от гр. Пловдив, бул. „*****, сумата от 60 000 лв. - обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на дядо му Й. Д. О. на 19.08.2018 г., причинена от престъпление по чл. 343, ал. 3, б. „б“ във връзка с ал. 1, б. „в“ във връзка с чл. 342, ал. 1 НК, в извършването на което Й. Т. Г. е признат за виновен с Присъда № ***** г., постановена по нохд № 2056 по описа на Окръжен съд - Пловдив за 2019 г., влязла в сила на 16.10.2020 г., изразяващо се в това, че на 07.08.2018 г., в гр. Пловдив, на ул. „А.“, в район на кръстовището, образувано от ул. „Й. Г.“ и ул. „А., до магазин „Т.“, при управление на специален автомобил „Д. *****“, с рег. № Р. *****, е нарушил правилата за движение по пътищата - чл. 20, ал. 1, чл. 25, ал. 1, чл. 119, ал. 1 и ал. 4 ЗДВП и чл. 77, ал. 1 от ППЗДВП, и по непредпазливост е причинил смъртта на пешеходеца Й. Д. О. с ЕГН *****, която е настъпила на 19.08.2018г., като деянието е извършено на пешеходна пътека, рискът от настъпването на което застрахователно събитие е покрит посредством сключен със ЗКУ“ АД договор за задължителна застраховка “Гражданска отговорност“ на автомобилистите във формата на застрахователна полица № *****, със срок на действие от 19.10.2017 г. до 18.10.2018г., ведно със законната лихва от 23.12.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, като над уважения до пълния предявен размер от 100 000 лева иска е отхвърлен и е отхвърлено искането за присъждане на законната лихва върху обезщетението за периода от 07.08.2018 г. до 22.12.2021 г..

ОСЪЖДА В. А. И. ЕГН *****, от гр. Пловдив, бул. „*****“ да заплати на ЗКУ“ АД, ЕИК *****, със седалище в гр. София и адрес на управление - бул. „Т. А. № **“ сума в размер на 100 лв., представляваща разноси за юристконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на касационно обжалване при условията на чл.280, ал.1 ГПК пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____